

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 6P/13/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5912202612
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Majerčíková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2014:5912202612.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudkyňou JUDr. Jankou Majerčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matky

O., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., zast. Mgr. Ivetou Žerebákovou, advokátkou so sídlom 034 01 Ružomberok, Nám. A. Hlinku č. 54 a otca W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. zast. JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK s.r.o. so sídlom M.R. Štefánika 1822, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36832103, maloleté dieťa bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, v konaní o návrhu matky na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a určenie výživného a o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti a určenie výživného, takto

r o z h o d o l :

Súd m e n í výrok rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/94/2011 - 28 zo dňa 11.01.2012 tak, že maloletý O., nar. XX.XX.XXXX s a z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca W., nar. XX.XX.XXXX.

Matka maloletého dieťaťa O., nar. XX.XX.XXXX j e p o v i n n á platiť na výživu maloletého O., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50,00 eur mesačne, vždy do každého 15.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca dieťaťa, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku.

Súd u p r a v u j e styk matky s maloletým O. každý párný týždeň od piatku 15.00 hod. do nedele 17.00 hod., v období letných prázdnin jeden týždeň v mesiaci júl a jeden týždeň v mesiaci august s tým, že termín uskutočnenia stretnutia j e matka

p o v i n n á oznámiť otcovi minimálne jeden mesiac pred plánovaním stretnutím,

- každý nepárny kalendárny rok počas vianočných sviatkov v čase od 23.12. 18.00 hod. do 25.12. 17.00 hod.,

- každý párný kalendárny rok počas novoročných sviatkov v čase od 30.12. 18.00 hod. do 03.01. 17.00 hod.

Otec j e p o v i n n ý maloletého na stretnutie s matkou pripraviť a odovzdať matke v stanovenom termíne a matka j e p o v i n n á po vykonaní stretnutia otcovi v stanovenom čase maloletého odovzdať v mieste jeho bydliska.

Rodič maloletého dieťaťa j e p o v i n n ý pri odovzdávaní maloletého odovzdať druhému rodičovi všetky veci maloletého, ktoré aktuálne potrebuje, vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a ročné obdobie. Pri odovzdávaní maloletého j e odovzdávajúci rodič

p o v i n n ý preberajúceho rodiča informovať o aktuálnom zdravotnom stave maloletého a všetkých dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, ktoré sa udiali počas jeho starostlivosti.

Rodičia s ú p o v i n n í v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť minimálne 48 hodín vopred pred realizáciou styku, inak bezprostredne po vzniku prekážky. V prípade neuskutočnenia stretnutia matky s maloletým O. je otec p o v i n n ý poskytnúť matke náhradný termín v rovnakom rozsahu.

Otec je p o v i n n ý jedenkrát týždenne v nepárny týždeň elektronickou formou informovať matku dieťaťa o zdravotnom stave maloletého a o aktuálnych podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa.

Otec je p o v i n n ý umožniť matke dieťaťa dvakrát týždenne, a to počas nepárnych týždňov v utorok medzi 17.00 hod. - 19.00 hod. a štvrtok medzi 17.00 hod. - 19.00 hod. telefonický kontakt s matkou dieťaťa.

Súd návrh matky z a m i e t a.

Súd u k l a d á rodičom maloletého dieťaťa O. a W., ako aj maloleťmu dieťaťu O. nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení - psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb v Ružomberku na obdobie 6 mesiacov.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 03.04.2012 matka maloletého dieťaťa žiadala, aby súd zveril maloletého O. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal na platenie výživného primeraným výživným, podľa zárobkových možností a schopností a podľa potrieb dieťaťa, pričom v odôvodnení svojho návrhu uviedla, že s otcom dieťaťa nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 2P/94/2011 - 28 zo dňa 11.01.2012 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa maloletý O. zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že otec maloletého je oprávnený osobne sa starať o maloletého každý týždeň v mesiaci od štvrtka 15.00 hod. do nedele 12.00 hod. a matka maloletého je oprávnená starať sa o maloletého každý týždeň v mesiaci od nedele 12.00 hod. do štvrtka 15.00 hod. Táto rodičovská dohoda sa však vôbec nerealizuje, syn je stále pri otcovi. Keď sa matka pokúšala so synom skontaktovať, otec jej to prekazil, toto riešila i v rámci výkonu rozhodnutia vedeného na tunajšom súde pod č. 6Em 1/2012. Matka sa domnieva, že otec na syna negatívne pôsobí a snaží sa mu situáciu vykresliť so svojej pozície. Nemá zábrany a vulgárne sa v prítomnosti syna vyjadruje na adresu matky, ako aj jej priateľa. Nie je zmierený s ich rozchodom a prenáša to aj na syna. Matka je so synom v telefonickom kontakte, ale aj toto je problematické, kedy častejšie nedvíha telefón. Matka so svojou dcérou G., nar. XX.XX.XXXX býva v podnájme v 3-izbovom byte, kde má vytvorené riadne podmienky na starostlivosť o syna.

Podaním doručeným tunajšiemu súde dňa 05.04.2012 otec maloletého dieťaťa žiadal, aby súd zveril maloletého O. do jeho výlučnej osobnej starostlivosti a matku zaviazal na platenie výživného primeraným výživným podľa jej zárobkových možností a schopností a podľa potrieb dieťaťa od 01.04.2012, pričom taktiež v odôvodnení svojho návrhu poukázal na rozsudok OS Ružomberok č. k. 2P/94/2011 - 28 zo dňa 11.01.2012, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej sa maloletý O. zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že táto dohoda sa vôbec nerealizuje, syn sa zdržiava trvale v jeho domácnosti a ku matke odmieta ísť. Otec má výhrady voči tomu, aby dieťa bolo pri matke, pretože má nevhodného partnera, ktorý má psychické problémy, bol liečený na psychiatrii, nemá

žiadnu prácu, má samé dlžoby a za finančné podvody mal byť aj trestne stíhaný. Matka nie je schopná syna finančne zabezpečiť, jej výdavky sú vysoké, platí prenájom bytu, mobilné telefóny a po odpočítaní týchto výdavkov od jej príjmu jej ostáva len minimálna čiastka, preto má otec obavu, že by dokázala riadne zabezpečiť všetky potreby syna. Otec býva so synom v 2-izbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve, mesačne platí za elektrinu a koncesionárske poplatky 221,00 eur, voda 20,00 eur, pripojenie na internet 6,00 eur. Spláca úver vo výške 144,00 eur, ktorý využil na stavbu záhradnej chatky. Maloletý O. navštevuje 1. ročník základnej školy R., syn sa stravuje v školskej jedálni, čo je 20,00 eur mesačne, za školský klub sa platí raz za 3 mesiace 12,00 eur. Otec poberá rodinné prídavky a daňový bonus na dieťa. Uhrádza mu aj kultúrne a športové vyžitie, navštevuje plavecký výcvik.

Vzhľadom k tomu, že obidva návrhy sa týkajú toho istého dieťaťa, spolu súvisia, z toho dôvodu súd uznesením č. k. 6P/13/2012 - 7 zo dňa 13.04.2012 spojil na spoločné konanie vec starostlivosti o maloletého O. vedenú pod sp. zn. 6P/13/2012 a 5P/35/2012, ktoré sa budú viesť pod spoločnou spisovou značkou 6P/13/2012.

Matka dieťaťa na pojednávaniach zotrvala na svojom podanom návrhu s tým, že dieťa je pod vplyvom otca, matka sa chce o neho taktiež starať, nakoľko sa o neho starala od narodenia, otec jej neumožňuje kontakt s maloletým, čo je veľmi dôležité pre vývoj a prospech dieťaťa. Matka nemá tento čas s maloletým absolútne žiaden kontakt, aj tie predchádzajúce stretnutia, ktoré mali prebiehať, neprebíhali. Zo strany otca ide o hrubé ovplyvňovanie dieťaťa voči nej, nakoľko otec rozpráva o matke aká je zlá, nebude mať u nej čo jesť a zle sa vyjadruje aj o jej priateľovi. Matka však nežije s týmto priateľom v spoločnej domácnosti, býva sama spolu so svojou dcérou v 3-izbovom byte. Matka poukazovala na konanie o výkon rozhodnutia s tým, že za prítomnosti kolíznej opatrovníčky vyzdvihla maloletého zo školy, prišiel k nej, bol u nej spokojný, až do chvíle, keď mu nezavolať otec a neovplyvňoval ho v tom smere, že ak nepôjde s ním domov hneď, tak príde po neho až večer, na čo sa malý obliekol a chcel odísť. Pri ďalšom stretnutí boli prítomní aj rodičia otca maloletého, matka bola ponížená tým, že otec jej vulgárne nadával a dvakrát ju aj udrel. Maloletý syn jej pri stretnutiach povedal, že to všetko jej vina, opäť bol ovplyvňovaný zo strany svojho otca. Matka zvolila striedavú starostlivosť pre to, že to bolo najvhodnejšie pre dieťa a otec zmaril všetky jej ďalšie možnosti stretnúť sa so synom. Synovi sa nikdy nevyhrážala, rešpektovala to, keď jej povedal, že s ňou nechce ísť, navštívila ho, doniesla mu nejaké veci, normálne sa porozprávali, avšak dieťa je s otcom už pridlho a tento na neho negatívne vplýva. Matka dieťaťa sa dokáže o dieťa postarať, vychovala svoju dcéru, ktorá sa učí na samé jednotky a od narodenia vychovávala i maloletého O.. Matka sa domnieva, že syn má strach povedať otcovi, že chce byť s matkou, tam je aj príčina pomočovania sa.

Otec dieťaťa zotrval na svojom návrhu s tým, že O. sa u neho cíti lepšie, domov má u neho, kde bol vychovávaný, nakoľko sa v tomto dome aj narodil. Má svoj vlastný detský kút, O. mamu odmieta. Matka volala O. 5 x denne, z toho bol syn v strese, takže si začal vypínať telefón a jednoducho nechce s mamou komunikovať. Mama mu čoraz menej chýba. Pokiaľ by matka mala aj syna u seba, nie je zrejmé, z čoho ho bude vyživovať, nakoľko nemá príjem. Matka bola so synom i v škole, pričom O. ju pred spolužiakmi, aj učiteľkami poslal preč, že nechce s ním byť a nech mu dá pokoj, kričal do nej, aby odišla. O. mu povedal, že do konca života bude bývať u otca. Otec sa domnieva, že má lepšie podmienky na výchovu svojho syna, nakoľko O. je v byte, kde sa narodil a v ktorom vyrastal a nechce ísť do cudzieho bytu.

Svedok W., starý otec maloletého O. uviedol, že jeho vzťah k synovi, maloletému O., ako aj k matke dieťaťa bol veľmi dobrý, chlapec vždy išiel za svojim otcom, i keď je pravdou, že matka sa o syna O. starala kým boli spolu, ale potom si našla novú známosť a dieťa už posúvala ku krstnej mame, keď chcela odbehnúť za priateľom.

Svedkyňa S. stará matka maloletého O. uviedla, že voči matke dieťaťa nikdy nič nemala, vzťahy medzi sebou mali dobré, až kým sa to nezačalo rúcať, od narodenia bol chlapec vždy skôr za otcom ako za mamou. Podľa jej názoru sa matka vie o dieťa riadne postarať. Keď žili v spoločnej domácnosti tak mala matka so synom vybudovaný citový vzťah, teraz ako sa matka odsťahovala je to iné. Maloletý O. sa na matku nepýta, ani ju nespomína. Domnieva sa, že maloletý má matku rád, ale chcel by, aby ju mal doma.

Maloletý O. vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 10.05.2012 uviedol, že má radšej ocina, lebo potom ako od mamy s ocinom odišli, tak ocino mu kupuje viac vecí, viac všetkého, viac hračiek. Sestru má radšej ako maminu, preto lebo mu tiež viacej kupuje, chodievajú spolu aj vonku, má ju rád. Uviedol, že sa s maminou nechce stretávať, preto lebo keď prišla raz po neho do školy, nechcel s ňou ísť a ona ho nasilu nútila. S maminou nechcel ísť vtedy z toho dôvodu, že chcel počkať na ocina. Podľa neho je ocino strašne dobrý, rovnako aj starí rodičia. Maminu nemá rád, aj keď mu nič nespravila, nechce s ňou byť, lebo ho núti ísť k nej a on to nechce.

Maloletá G., dcéra matky dieťaťa vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 10.05.2012 uviedla, že brat O. má s matkou dobrý vzťah, keď je u nich, tak je normálny, až do chvíle, kým mu nezavolá otec. Dobrý vzťah má aj s ňou, spolu sa rozprávajú, smejú. Nie je to z jeho hlavy, že nechce byť s mamou. Mamu má rád a podľa jej názoru mu mama chýba. Na ňom vidno, že keď je prítomný otec, tak sa chová inak, ako keď je prítomná len mama a ona. Keď sa stretli s malolekým O., vždy bol prítomný otec, vznikali z toho problémy. O. by však určite zvládol stretnutie aj bez prítomnosti otca a bolo by to lepšie. Na poslednom stretnutí u nich doma 23.04.2012 sa s O. rozprávali, smiali sa, hrali sa na počítači, potom asi po polhodine - trištvrte hodine mu zavolať otec a začal rozprávať, kde je, O. povedal, že išiel ku mame, na to mu otec povedal, že včera mu ešte niečo iné hovoril a otec mu vravel, že po neho príde až večer a začal ho prehovárať, že či chce byť u mamy až do večera, no a potom sa O. pobalil a išiel preč.

Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie vo veci závisí od posúdenia skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, súd po vypočutí účastníkov konania uznesením č.k. 6P/13/2012 - 21 zo dňa 25.05.2012 ustanovil znalkyňu O. na podanie znaleckého posudku z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých za účelom posúdenia vzťahu malolekého k svojim rodičom, či je sugestibilný a ovplyvniteľný, či je ovplyvňovaný otcom vo vzťahu k matke a matkou vo vzťahu k otcovi, z akého dôvodu odmieta maloleký matku a ktorý z rodičov má najvhodnejšie predpoklady pre ďalšiu starostlivosť o malolekého a jeho vývoj, a aký je najvhodnejší spôsob úpravy vzťahov medzi rodičmi malolekého dieťaťa, prípadne úprava styku rodičov s malolekým.

Podľa záverov Znaleckého posudku č. 19/2012 znalkyne O. (č.l. 57 - 78 spisu), maloleký O. je citovo orientovaný na osobu otca, ktorý je pre neho prirodzenou výchovnou autoritou, vzťah k matke prežíva konfliktné, kontaktom s ňou a pobytom u nej si uvedomuje definitívnu rozpadu ich rodiny a čiastočnú stratu domova. Vzhľadom ku konštatovaným tvrdohlavejším formám správania nie je sugestibilný a ovplyvniteľný v smere prezentovania postojov, ktoré on sám necíti. Reaguje na základe svojho citového prežívania, kde pretrvávajú jeho túžba po pôvodnej rodine a domove, a stotožňuje sa s rodičom, ktorý mu dáva tento pocit bezpečia a domova. Nemožno konštatovať účelové a cielené ovplyvňovanie malolekého rodičmi. Maloleký neudáva racionálny dôvod odmietania matky, jeho odmietanie matky vychádza z hlbších citových úrovní na základe stresujúceho prežívania rozpadu rodiny spôsobený odchodom matky zo spoločnej domácnosti. Vzhľadom k jednoznačnému preferovaniu otca, ktorý je pre neho prirodzenou výchovnou autoritou, rešpektujúc aj pôvodné rodinné prostredie, v ktorom spolu žijú, má vhodnejšie predpoklady pre starostlivosť o malolekého O. jeho otec, prežívanie vznikutej traumy rozpadom rodiny maloleký lepšie znáša pokiaľ je v prítomnosti otca. Znalkyňa doporučila zveriť malolekého do výchovnej starostlivosti otca a styk malolekého O. s matkou doporučila upraviť štandardným spôsobom každý druhý víkend od soboty 09.00 hod. do nedele 16.00 hod. s tým, aby matka spočiatku rešpektovala záujem malolekého spať doma a aby sa v čase ich styku venovala synovi bez prítomnosti priateľa.

Podľa odborného vyjadrenia č. 32/2012 k Znaleckému posudku č. 19/2012 vypracovaného znalkyňou O. z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých (č.l. 123 - 128 spisu), závery znaleckého posudku O., ktorého obsahová stránka je odborne na vysokej úrovni, spochybňujú kompetencie matky vo vzťahu k výchove, vývinovým potrebám a špecifikám dieťaťa, spracovanie a interpretácia získaných poznatkov a výsledkov psychologického vyšetrenia je však jednostranne zameraná v prospech otca.

Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok z prešetrenia pomerov v rodine malolekého dieťaťa zo dňa 23.10.2012 (č.l. 135 spisu), maloleký O. sa na mamu vyjadruje negatívne, je na ňu nahneváný, že od nich odišla, nechce ju vidieť, povedal, že je pre neho ako keby bola mŕtva.

S mamou sa od začiatku školského roka stretol asi 3 x, keď prišla za ním do školy, ani raz s ňou však neodišiel. Otec mu musel zmeniť číslo, lebo mu mama volala v nevhodnom čase, a to zavčasu ráno, keď ešte spali alebo neskoro večer, keď už spali. Dňa 09.10.2012 za ním prišla mama znovu do školy, ale on ušiel na WC, odkiaľ telefonoval otcovi, ktorý po neho prišiel. Cukríky, ktoré mu dala mama zahodil do koša, lebo boli gumené a sú to len chémie, bol by radšej, keby mu mama kúpila rozumnú vec, ako rifle. Otec vyjadril podozrenie o nevhodnom prostredí u matky, vzhľadom na jej dcéru G., ktorá sa mala na sociálnej sieti vyjadrovať o tom, ako bude s kamarátkou spoločne fajčiť a piť. Následne bola vykonaná i návšteva u matky dieťaťa, ktorá býva spolu s dcérou G., ktorá je študentkou 1. ročníka N. v U., kde denne dochádza. Priateľ matky sa v tejto domácnosti trvale nezdržiava. Od decembra 2011 býva matka s maloletou dcérou G. v prenajatom 3-izbovom byte, kde má matka vytvorené riadne podmienky. Matka nemá možnosť sa kontaktovať so synom, pretože má zmenené telefónne číslo, ktoré ona nepozná. Počas prázdnin s ním nebola vôbec, jediný kontakt s ním má v škole. Syn sa s ňou rozpráva, sedí jej na kolenách, je spontánny, ale po chvíli sa začne kontrolovať a odmieta ju. V stanovený termín v zmysle právoplatného rozsudku si matka po syna nechodí, lebo má obavu z útokov zo strany otca, ktorý už v minulosti napadol jej priateľa a teraz aj ju, čo sa rieši na polícii. Maloletá G. tvrdenia otca, ktoré sa týkali jej osoby poprela.

Dňa 13.10.2012 sa pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok zúčastnila na požiadanie súdu stretnutia matky s malolekým synom O., spolu s matkou prišli pred dom, o deviatej hodine vyšiel pred dvere otec bez syna a požiadaval kolíznu opatrovníčku, aby sa išla porozprávať so synom, pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok vysvetlila otcovi, že sa nemá prečo s malolekým rozprávať, ale syn mal byť na stretnutie s matkou pripravený o deviatej hodine. Maloleký sedel v obývacej izbe na gauči v domácom oblečení, pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok mu vysvetlila, že mama ho čaká pred vchodom a chce sa s ním stretnúť, maloleký uviedol, že sa s matkou stretnúť nechce, lebo od nich odišla, opustila ich, ona sa jej bojí, lebo ho škrtila a nechce ju vidieť. Nechce byť ani so svojou sestrou, nie je mu za ňou smutno. Na stretnutie s matkou sa nedal presvedčiť. Otec sa pred synom na matku vyjadroval negatívne a taktiež aj na malolekú G. Ani raz nenabádal malolekého k tomu, aby na stretnutie s matkou išiel. K údajnému „škrteniu“ malolekého matkou otec dieťaťa uviedol, že matka bola s malolekým u zubára, kde nechcel otvoriť ústa, potom ho mala mama zobrať na záchod, kde mu povedala, že sa zákroku musí podrobiť a chytila ho krk, O. sa jej vyšmykol a povedal „mama, čo to robíš?“, uvedené skutočnosti vypovedal maloleký aj pred kolíznym opatrovníkom s tým, že mama ho držala za sánku, keď nechcel otvoriť u zubára ústa, avšak nepoužil maloleký slovo škrtenie, slovo škrtenie používa iba otec malolekého.

Podľa správy zo Základnej školy R. (č.l. 55 spisu), maloleký O. je žiakom 2. ročníka základnej školy, ktorý si plní svoje školské povinnosti, na vyučovanie chodí pripravený, je aktívny, pracuje s chuťou, v kolektíve sa správa kamarátsky a primerane. Navštevuje aj školskú družinu, jeho správanie je dobré. Do školskej družiny ho zväčša vyzdvihuje otec, zriedka kedy stará mama, 3 x ho prišla do školskej družiny navštíviť matka, ale O. toto stretnutie neznášal najlepšie, počas matkinej prítomnosti bol strnulý a smutný. Otec sa o správaní O. informuje priebežne, matka sa bola informovať 1 x. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy, dieťa nechce odchádzať zo školskej družiny s matkou, maloleký neoznámil riaditeľovi školy skutočnosť o fyzickom napádaní zo strany otca voči jeho osobe.

Podľa správy od všeobecnej lekárnice a dorast O. (č.l. 160 spisu), maloleký O. bol vyšetrovaný v ambulancii pre pomočovanie, všetky vyšetrenia boli negatívne. Vzhľadom k rozchodu rodičov je dôležité psychologické a pedopsychiatrické vyšetrenie dieťaťa.

Svedok M., strýko otca dieťaťa vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 20.11.2012 uviedol, že od matky dieťaťa má informáciu o tom, že má záujem o navštevovanie dieťaťa, avšak zo strany otca dieťaťa je to odmietané. Po odchode matky dieťaťa z domácnosti svedok asi 2 x počul vo večerných hodinách, okolo 22.00 hod., že otec kričal na malolekého kvôli učeniu. Bolo to počuť po celej chodbe, je to o jedno poschodie vyššie, kde býva otec s malolekým, hlasno si vymieňali názory a kričali po sebe. Taktiež keď svedok sedel s manželkou na balkóne a synovec robil niečo na dvore s malolekým O., začal mu zvonit mobil, chlapec sa ho znovu opýtal, či volala mama, otec mu neodpovedal. Ďalej svedok vypovedal, že sa otec o syna riadne stará, venuje sa mu, počas jeho neprítomnosti sa o dieťa stará stará matka.

Svedok O., riaditeľ Základnej školy R. uviedol, že maloletý O. nikdy nebol za ním s tvrdením, že by ho otec bil. Bol 2 x svedkom stretnutia maloletého O. s matkou, kedy matka prišla po syna do družiny a on s matkou nechcel ísť, bol tam prítomný aj otec a dohadovali sa pred malým, či má alebo nemá ísť s matkou preč. Matka tvrdila, že má nárok sa s ním stretnúť, otec tvrdil, alebo hovoril, že dieťa nechce ísť s matkou. Bol tam krik, druhýkrát prišla matka po syna do školy s tým, že ho bol svedok zavolať do triedy, avšak dieťa nechcelo ísť s matkou. Taktiež dieťa presviedčali, aby išlo s matkou, že by mal byť syn aj s ňou, avšak maloletý O. tvrdil, že nechce ísť s mamou, že musí volať domov otcovi. Matka dieťaťa sa pri oboch stretnutiach chovala slušne, syna slušne presviedčala, že by mal ísť s ňou a že ona s ním chce byť, ale dieťa nechcelo ísť.

Svedkyňa O., pracovníčka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok uviedla, že bola požiadaná o účasť pri preberaní maloletého zo strany matky od otca, po príchode vyšiel otec so synom, ktorý odmietal ísť s matkou. Svedkyňa uviedla, že by mala ísť za synom aj matka, čo však otec odmietol, začal si pripravovať fotoaparát, že bude fotiť celý priebeh stretnutia, aby to mal zdokumentované, čo svedkyňa odmietla. Svedkyňa sa pokúšala prehovoriť maloletého, avšak on uviedol, že s mamou, ktorá od nich odišla nepôjde a mal samé invektívy na matku, rovnaké invektívy mal aj otec na matku a jej dcéru G.. Maloletý O. nebol na stretnutie pripravený a počas celej doby čo svedkyňa stála pri bytových dverách a prehovárala maloletého, aby išiel na stretnutie s mamou, otec mu ani raz nepovedal, aby na tento styk išiel. Opakoval to čo uvádzal aj maloletý syn, keď sa s ním svedkyňa rozpráva, teda, že matka ich opustila a k takej, čo ho škrtila, on nemá čo ísť.

Znalkyňa O. vo svojej výpovedi na pojednávaní zotrvala na záveroch svojho znaleckého posudku, pričom výsledky psychologického vyšetrenia interpretovala v prospech maloletého dieťaťa, pretože ho má vo svojej starostlivosti. Je nutné, aby bol styk matky so synom obnovený, doporučila, aby bol otec dieťaťa ústretový a umožnil matke dieťaťa v sobotu u neho doma v byte stráviť so synom čas. Maloletý nechce byť v cudzom prostredí, preto by bolo vhodné, keby otec v záujme svojho syna uvoľnil jednu izbu, vyčlenil priestor, kde by matka so synom trávila čas a postupne by sa obnovil vzťah. Dieťa je v súčasnej situácii pod tlakom, nechce mať striedavú starostlivosť a chce byť výlučne s otcom. Nie je proti mame ako takej, len chce byť u otca. Čím viac ho matka v tejto situácii ťahá k sebe, tým on má strach z toho, že bude odtrhnutý od otca. Podľa názoru znalkyne, v súčasnosti je najvhodnejší spôsob pre maloleté dieťa starostlivosť u otca, pokiaľ by bol daný matke, odišiel by, ušiel by, avšak treba uklidniť situáciu medzi rodičmi a dieťaťom. Navrhla však, aby maloletý začal chodiť na terapiu, najskôr sám, postupne treba pribrať otca dieťaťa a matku. Aktuálny stav chlapca si vyžaduje odbornú terapiu. Dieťa musí cítiť pokoj medzi rodičmi, aby prestalo vnímať silnú túžbu matky dostať ho naspäť.

Zo záverov Znaleckého posudku č. 39/2013 vypracovaného znalkyňou A. (č.l. 283 a nasl. spisu) vyplýva, že v záujme vyváženej rodičovskej výchovy znalkyňa podporuje striedavú rodičovskú starostlivosť, ale až po ukončení terapeutického procesu s rodičmi a dieťaťom, ktorý je nevyhnutý. Otec dieťaťa napriek adekvátnej kritickosti úsudku vo vzťahu k širšej realite sa ešte nedokázal celkom vysporiadať s partnerským rozchodom s matkou dieťaťa, čo dieťa v komunikácii s otcom vníma a zasahuje to aj postoj dieťaťa k matke. Citová väzba maloletého O. k matke i otcovi je nekriticky diferencovaná, maloletý O. nedokáže adekvátne rozlíšiť príčiny napätia a konfliktov medzi rodičmi, emocionálna reaktivita maloletého zahrňuje vyslovene pozitívne citové väzby voči otcovi, matke prejavuje aktuálne ambivalenciu až negativizmus, odmietavý postoj, nie je však autentický, ale rozvinul sa v dôsledku výraznej ovplyvniteľnosti postojmi najbližších v aktuálnom výchovnom prostredí. Maloletý je sugestibilný, vzhľadom na dosiahnutú vývinovú úroveň je výrazne ovplyvniteľný, teda nie je zrelý, tým ani schopný sám sa rozhodovať a vyjadrovať svoje pocity a názory s ohľadom na pôsobenie zo strany jeho rodičov či inej osoby na jeho osobnosť. Prítomná je významná tendencia nekriticky preberať názory a úsudky jedného z rodičov či nej osoby. Aktuálnu rodinnú situáciu vníma veľmi nepriaznivo tým, že dospelý ho možno aj nepriamo vťahujú do vzťahových problémov v rodine, môže byť touto situáciou čoraz výraznejšie zaťažovaný, čo následne nepriaznivo ovplyvní jeho vývin. Aktuálny postoj k matke je teda determinovaný sugestibilitou dieťaťa, ovplyvniteľnosťou dieťaťa, postojmi najbližšieho sociálneho a výchovného prostredia, aj keď sa nemusí jednáť o vedomé ovplyvňovanie dieťaťa vychovávateľmi. Obidvaja rodičia majú primerané porovnateľné predpoklady pre osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Z hľadiska osobnostných dispozícií rodičov je teda striedavá starostlivosť pre maloleté dieťa vhodná,

problémom zostáva pretrvávajúca napätá rodičovská komunikácia, ktorá sa od prepuknutia rodinnej krízy a odchodu matky zo spoločnej domácnosti nezlepšila. Je nevyhnutné zahájenie rodinnej terapie, terapeutický proces postupne s rodičmi i dieťaťom. V ďalšom vývine rodiny znalkyňa odporúča terapeutickú prácu s rodinou, najmä v úsilí o obnovenie neprirodzene prerušenej citovej väzby maloletého dieťaťa s matkou. Inštitút striedavej starostlivosti sa odporúča výlučne za predpokladu, že rodičia maloletého dieťaťa dokážu komunikovať ako zrelí rodičia, ich komunikácia nie je konfliktná, prekonajú konfliktnú situáciu, vyhľadajú odbornú pomoc, aby prekonali vzájomné napätie vo vzťahu. Majú radi svoje dieťa a zabúdajú pri tom, že práve ich vzájomné konflikty najviac ohrozujú harmonický vývin ich dieťaťa. Znalkyňa odporúča týždenný interval striedania s možnosťou kontaktu dieťaťa s druhým rodičom, ak o to dieťa prejaví záujem, ideálne formou dohody rodičov.

Na ďalších pojednaniach právna zástupkyňa matky maloletého dieťaťa zotrvala na doterajších vyjadreniach a prednesoch a s poukazom na závery znaleckého posudku doktorky Z. navrhla, aby bola ponechaná striedavá starostlivosť o maloletého O.. Je potrebné, aby sa rozvíjal vzťah matky s dieťaťom, nakoľko môže vzniknúť syndróm zavrhnutého rodiča na strane matky dieťaťa, zároveň je tu aj citové strádanie na strane maloletého O.

V ďalšom právna zástupkyňa matky dieťaťa žiadala, aby bol maloletý O. zverený do starostlivosti matky a otec bol zaviazaný na platení výživného, nakoľko otec bráni matke stretávať sa s maloletým, k zlepšeniu komunikácie neprispeli ani konzultácie, nakoľko otec dieťaťa žiada každé stretnutie zaznamenávať formou kamery. Je potrebné, aby sa otec dieťaťa podrobil terapii, a to vzhľadom na konštatovanie znalkyne p. doktorky M. na str. 13 znaleckého posudku, kde sa konštatuje výrazné zvýšená intrapsychická tenzia, ktorá sa prejavuje až s predlžovaním časového intervalu vyšetrenia a pri opise rodinného vývinu súvisí s aktuálne prežívanou konfliktnou rodinnou situáciou. Tenzia ako taká vzniká, keď sa jedinec cíti v skupine byť ohrozený a frustrovaný. Otec prehliada význam spoluúčasti matky na výchove dieťaťa a bezdôvodne bráni dieťaťu v styku s matkou. Je to výrazný nedostatok v jeho výchovnom pôsobení na maloleté dieťa, ktoré môže ohroziť jeho vývoj osobnosti v citovej a charakterovej oblasti. Dlhšie časové obdobie nedochádza k naplneniu rozsudku o striedavej výchove, a v rámci výkonu rozhodnutia bola otcovi maloletého dieťaťa uložená pokuta, pričom v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa, každé dieťa ak sú rodičia spôsobilí vychovávať, má právo nielen na stretávanie, ale aby aj matka sa podieľala na výchove.

Matka dieťaťa na doplnenie uviedla, že sa absolútne nemôže dostať k synovi, nakoľko otec mu zmenil aj telefónne číslo, matka sa nemôže so synom stretávať, ani inak kontaktovať. Je síce pravdou, že syn je teraz naviazaný na otca, čo je pochopiteľné, keď otec si dieťa nechal vo vlastnej domácnosti a počas celého obdobia syna ovplyvňoval, poburoval voči matke, z toho dôvodu teraz vlastný syn má k nej negativistický postoj, čo je zásluha otca, ktorý absolútne nebol schopný a nechcel sa dohodnúť na akýchkoľvek kompromisoch. Ďalej matka uviedla, že o dieťa je schopná sa postarať, je zdravá, vyučená zdravotná sestra, má 16-ročnú dcéru, ktorá študuje na N., učí sa na samé jednotky.

Právny zástupca otca dieťaťa poukázal na závery znaleckého posudku O., podľa ktorého maloletý O. jednoznačne preferuje otca, znalkyňa O. sa ku skutočnosti ako dieťa reaguje na otca a na matku vyjadruje v tom zmysle, že emocionálna reaktivita maloletého v citovej polarite k obidvom rodičom zahrňuje vyslovene pozitívne citové väzby voči otcovi, matke prejavuje aktuálne ambivalenciu až negativizmus, odmietavý postoj. Rovnako znalkyňa M. uviedla, že obidvaja rodičia majú primerané porovnateľné predpoklady pre osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Maloletý je zvyknutý na prostredie kde sa narodil, v ktorom žije i v súčasnosti so svojim otcom, bydlisko matky sa za obdobie jedného roka a osem mesiacov trikrát zmenilo, navyše matka má priateľa, uvedená osoba môže pre 8-ročného maloletého predstavovať cudzí prvok. I znalkyňa O. doporučuje, aby matka spočiatku rešpektovala záujem maloletého spať doma, aby v čase ich styku sa venovala synovi bez prítomnosti priateľa.

Otec maloletého dieťaťa na doplnenie uviedol, že matka nemá taký záujem o syna ako prezentuje na pojednaniach, má taký záujem, že otcovi dieťaťa napíše SMS-ku, čo je pravda, nakoľko nemá telefónne číslo na syna, maloletý O. má však odpor ku matke, čo potvrdila aj pani znalkyňa M. ktorá uviedla, že taký odpor dieťaťa ku matke za svojej kariéry nezažila. Za rok a osem mesiacov matka

nenapísala SMS-ku, či má synovi kúpiť ponožky, tepláky, o nič nemá záujem. Otec nebráni styk sestry G. s maloletým O., kedykoľvek môže G. ísť k nim domov. O. odmieta matku od chvíle kedy od nich odišla. Pokiaľ žila s maloletým O. v domácnosti, bola na neho i nervózna, kričala, keď sa ráno nechcel obliekať do školy, vyhrážala sa policajtmi. Podľa jeho názoru treba začať upravovať vzťah k matke prostredníctvom dcéry G., nakoľko vzťah medzi G. a O. je dobrý, O. otec nebráni ísť k matke, avšak samotný O. k nej nechce ísť. O. je pre neho jeho všetko, stará sa o neho, venuje sa mu, perie, varí, žehlí, upratuje, učí sa s ním, chlapec má veľmi dobré školské výsledky. Otec dieťaťa cíti ku matke dieťaťa odpor, toto cíti aj maloletý syn, tento odpor vznikol vtedy, keď matka si už počas trvania vzťahu s otcom našla svojho priateľa, chodievala za ním aj s maloletým O. a klamala mu. Potvrdil, že matka nemá telefonický kontakt na syna, nakoľko mu matka volala buď zavčasu ráno alebo neskoro večer, následkom toho sa začal O. zacikávať, z toho dôvodu bol nútený zmeniť telefónne číslo. Nemá však preukázané, že by k pomočovaniu dochádzalo v dôsledku tohto telefonátu, i keď sa domnieva, že to bolo vplyvom psychiky, nakoľko ostatné záležitosti boli v poriadku.

Kolízny opatrovník sa v priebehu konania prikláňal k názoru, že je v záujme maloletého, aby ostal v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, obaja rodičia sa majú podieľať na výchove maloletého s tým, že je potrebné zlepšiť komunikáciu oboch rodičov a taktiež umožniť stretávanie syna so svojou matkou, za tým účelom je potrebné, aby súd nariadil aj výchovné opatrenie, a nariadil obom rodičom ako aj maloletému dieťaťu podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb v Ružomberku, kde sa poskytuje pomoc bezplatne.

Znalkyňa A., ktorá vypracovala Znalecký posudok č. 39/2013 zotrvala na záveroch znaleckého posudku, pričom do záverov znaleckého posudku sformulovala aj odmietavý postoj, rozporuplnosť postojov dieťaťa voči matke, ktorá však nie je autentická. Pokiaľ dieťa dva a pol roka nie je s matkou v kontakte, nemusí ísť o priame ovplyvňovanie dieťaťa zo strany rodiča, s ktorým dieťa žije v intenzívnom kontakte, dieťa dosahuje však vek, kedy je naozaj ovplyvniteľné v názore, v postojoch, pokiaľ však do rodičovskej komunikácie vstupuje niečo nevysporiadané z partnerského obdobia, môže aj nepriamo nejakou poznámkou alebo gestom ovplyvňovať dieťa vo vzťahu k matke, čo sa domnieva znalkyňa, že sa deje práve vo vzťahu medzi otcom a synom a taktiež matkou. Znalkyňa ďalej apelovala na otca dieťaťa, ktorý nechtiac ubližuje vlastnému dieťaťu a dieťa sa stane nezorientovaným v sociálnych vzťahoch, pri rozvíjaní svojich budúcich partnerských vzťahoch, aby otec zmenil svoje správanie. Je potrebné, aby prostredníctvom skúseného terapeuta sa začal proces terapie obnovovania citových väzieb, ktoré dieťa s matkou malo rozvinuté, pokiaľ je dieťa v terapeutickom procese v prítomnosti druhého rodiča, nevie sa úplne uvoľniť. Nie je možné realizovať terapeutický proces, pokiaľ nie je vôľa medzi terapeutom a rodičom, znalkyňa nepovažuje za správne, aby terapeutické sedenia boli snímané kamerou, pretože v takom prípade to už nebude spontánne a taktiež dieťa bude mať zábranu vyjadriť skutočne to čo cíti. Dieťa je vystavené situácii, kedy sa má vysporiadať s rozchodom svojich rodičov, postupne sa začne správať v kontakte s jedným rodičom tak ako očakáva on, v kontakte s druhým rodičom tak ako očakáva druhý rodič. Nasleduje vnútorná disproporcionalita, rozpoltenie dieťaťa, lebo stále sa bude správať podľa očakávaní jedného alebo druhého rodiča, čo však nie je správne. Preto je potrebné potlačiť u rodičov to svoje „osobné“ a na vrchol hierarchie hodnôt postaviť zámyery dieťaťa. Pokiaľ samotný otec odmieta striedavú starostlivosť, ako sa viackrát vyjadroval, už to je prejav toho, že dieťaťu nechce dopriať, nechce dopriať rozvíjanie citových väzieb, ktoré dieťa potrebuje a to je potrebné vyvážiť aj druhým rodičom. Je to absolútny egoizmus rodiča, keď ten odmieta striedavú starostlivosť.

V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2P/94/2011 a 6Em 1/2012, pričom zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/94/2011 zo dňa 11.01.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.01.2012 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa maloletý O. zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že otec maloletého je oprávnený osobne sa starať o maloletého každý týždeň v mesiaci od štvrtka 15.00 hod. do nedele 12.00 hod. a matka je oprávnená starať sa o maloletého každý týždeň v mesiaci od nedele 12.00 hod. do štvrtka 15.00 hod. s tým, že každý z rodičov si po skončení svojej starostlivosti prevezme a odovzdá dieťa druhému rodičovi v mieste jeho bydliska. Výživné nebolo určené. Vzhľadom k tomu, že nedošlo k realizácii rodičovskej dohody a

syn je v starostlivosti otca, prebieha na tunajšom súde konanie o výkon predmetného rozhodnutia pod sp. zn. 6Em/1/2012. Matka býva v súčasnosti s dcérou G. V. nar. XX.XX.XXXX v 3-izbovom byte, v podnájme, má vytvorené riadne podmienky pre starostlivosť o syna. Otec býva s maloletým dieťaťom v byte vo výlučnom vlastníctve. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok (č.l. 361 spisu) boli zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb v Ružomberku poskytované konzultácie s cieľom zlepšiť komunikáciu medzi bývalými partnermi v záujme vytvorenia priaznivých podmienok na kontakt dieťaťa s oboma rodičmi, s pánom F. sa uskutočnili celkovo 4 konzultácie, pričom prvé stretnutie bolo 12.08.2013, prvá konzultácia s pani V. sa uskutočnila 13.08.2013, celkovo prebehli tri stretnutia. K navrhutej spoločnej konzultácii boli obaja prístupní, avšak pán F. len pod podmienkou, že by rozhovory zaznamenával na kameru, s čím psychologička nesúhlasila, a to v záujme zabezpečenia dôvernej atmosféry. Počas osobitnej spolupráce s pani V. a pánom F. nebolo možné psychologickými postupmi dosiahnuť želaný efekt, ktorý by mohol viesť k požadovanému zlepšeniu komunikácie.

Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok zo dňa 24.02.2014, matka dieťaťa má vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o syna, bytové pomery u otca dieťaťa nezmenili. Maloletý O. sa psychologickéj terapie nepodrobil, bol objednaný ku A., kde otec pri konzultácii so synom vyžadoval svoju prítomnosť.

Vzhľadom k tomu, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok v písomnom podaní zo dňa 24.02.2014, ako aj na pojednávaní konanom dňa 25.02.2014 navrhli uložiť rodičom ako i maloletemu dieťaťu výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, súd na pojednávaní konanom dňa 25.02.2014 ex offo v zmysle § 81 OSP začal konanie o uloženie výchovné opatrenia rodičov maloletého dieťaťa, ako aj maloletemu dieťaťu v zmysle § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, a to podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení - psychologickému poradenstvu na RPPS na obdobie 6 mesiacov.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa:

1. Každé dieťa je registrované ihneď po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť, a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.
2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú vykonávanie týchto práv v súlade so svojím vnútroštátnym zákonodarstvom a v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z príslušných medzinárodnoprávných dokumentov v tejto oblasti s osobitným dôrazom na to, aby dieťa nezostalo bez štátnej príslušnosti.

Čl. 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa:

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v niektorom konkrétnom prípade, napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

Podľa Čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

V zmysle vyššie citovaného článku 41 ods. 4 Ústavného zákona, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Ide o obojstranné právo. Jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj právo dieťaťa na starostlivosť zo strany

jeho rodiča. Dieťa má právo na oboch rodičov, aj keď prestanú byť partnermi, rodičia majú povinnosť zúčastňovať sa na výchove dieťaťa aj keď s ním nežijú v spoločnej domácnosti. Identita a jedinečnosť dieťaťa je daná jeho matkou a otcom a dieťa ich potrebuje vnímať a cítiť, aby určitým spôsobom zrkadlilo pozitívne, ale aj negatívne vlastnosti rodičov. V tomto procese sa dieťa učí prežívať svoju hodnotu, svoje sebavedomie, formujú sa jeho rôzne životné postoje a tým sa formuje aj vyvíjajúca sa osobnosť. Akékoľvek dehonestovanie alebo kriminalizovanie jedného z rodičov je základom nízkej sebadôvery dieťaťa, dieťa má problémy so sebarealizáciou, čo postupne môže viesť k poruchám správania, depresiám ale aj iným psychickým a zdravotným problémom, a to aj v ich dospelosti.

Dohovor o právach dieťaťa vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. stanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, alebo inými orgánmi. Obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, základným zmyslom ich starostlivosti musí byť predovšetkým záujem dieťaťa. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov, pokiaľ to nie je možné, tak u toho z rodičov, ktorý má lepšie predpoklady, pričom sa vyžaduje, aby uznával úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa.

Záujem dieťaťa je potrebné chápať extenzívne, v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v ďalších právnych predpisoch.

V prejednávanej veci sa obaja rodičia domáhajú zmeny pôvodného rozhodnutia, ktorým bol maloletý O. zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a to tak, že matka žiada, aby bol maloletý O. zverený výlučne do jej osobnej starostlivosti a otec navrhuje, aby bol maloletý O. zverený do jeho výlučnej osobnej starostlivosti. Maloletý sa však fakticky od začatia konania nachádza v starostlivosti svojho otca, striedavá starostlivosť sa nerealizuje, o čom svedčí i na tunajšom súde prebiehajúce konanie o výkon rozhodnutia pod sp. zn. 6EM 1/2012. Zo záverov oboch znaleckých posudkov vyplýva, že maloletý O. má v súčasnosti výrazný negativistický postoj voči matke, matku odmieta, rovnako i stretnutia s ňou. Tento postoj však nie je prirodzený, nakoľko i znalkyňa M. konštatovala, že „odmietavý postoj nie je autentický“, ale rozvinul sa v dôsledku výraznej ovplyvniteľnosti postojmi najbližších v aktuálnom výchovnom prostredí. Dieťa je vzhľadom na svoj aktuálny fyzický vek menej zrelé a schopné pochopiť príčinné súvislosti napätia rodičov, je však senzitívne k ich napätiu a tým môže strácať žiadúci pocit bezpečia v rodinných vzťahoch. Maloleté dieťa sa následne v dôsledku vynárajúceho sa pocitu neistoty ešte výraznejšie emočne naviazalo na rodičovskú osobu, s ktorou je v súvislom kontakte, v danom prípade na otca. Odchod rodiča zo spoločnej domácnosti a vzájomné odlúčenie maloletého dieťaťa s druhým rodičom potenciálne ohrozuje kontinuitu citových väzieb, vzťahov i prostredia dieťaťa s rodičmi. Zmiernenie dôsledkov prerušenia intenzívnych citových väzieb dieťaťa s obidvoma rodičmi nastane, ak rodičia akceptujú skutočnosť, že partnerský vzťah sa prerušil, ale rodičmi zostávajú naďalej. Pozitívna citová väzba maloletého O. s matkou bola prirodzene rozvinutá, čo je zrejme aj z anamnézy vývinu rodiny a potvrdzujú to aj závery psychologického vyšetrenia A. zo dňa 04.01.2012, zmena jeho postoja k matke nastala odchodom matky s G. zo spoločnej domácnosti, veľmi pravdepodobne v dôsledku výraznej sugestibility dieťaťa a jeho heteronómnej morálky, keď dieťa prirodzene preberá názory najbližších dospelých v jeho aktuálnom vývinovom prostredí, a to aj bez vedomej snahy vychovávateľov o ovplyvnenie dieťaťa.

Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti, po vykonanom dokazovaní súd potom zveril maloletého O. do osobnej starostlivosti otca, a to s ohľadom na súčasný stav dieťaťa, ako aj jeho odmietanie matky, keď ponechanie dieťaťa v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by neprinieslo želaný efekt a rozhodnutie by bolo v podstate nerealizovateľné a nevykonateľné. Zároveň súd poukazuje na to, že treba veľmi jemne a citlivo pristupovať k maloletému dieťaťu a v súčasnom štádiu jeho vytrhnutie a odňatie z prostredia, v ktorom žije, teda od otca dieťaťa a odovzdanie matke, by negatívnym spôsobom zasiahlo jeho psychiku.

Zohľadňujúc stanovisko maloletého dieťaťa zistené priamo výsluchom maloletého O. na pojednávaní v neprítomnosti rodičov, ako i prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok súd zistil, že v súčasnosti chce maloletý O. zotrvať v rodinnom prostredí u otca, toto prostredie mu je známe. V podstate od začatia súdneho konania je maloletý O. v starostlivosti otca, preto súd s ohľadom na súčasnú situáciu ponechal maloletého v osobnej starostlivosti otca.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine:

1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

3) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13)

4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Vzhľadom k tomu, že súd zveril maloletého O. do osobnej starostlivosti otca, je potrebné upraviť vyživovaciu povinnosť matky voči maloletému dieťaťu. Vychádzajúc zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov maloletého dieťaťa, ako aj z odôvodnených potrieb maloletého O. súd uložil matke maloletého dieťaťa prispievať na výživu maloletého O. výživným vo výške 50,00 eur mesačne. Matka dieťaťa ako zdravotná sestra dosahuje čistý priemerný mesačný zárobok XXX,XX eur (č.l. 236 a nasl. spisu), žije v spoločnej domácnosti so svojou dcérou KF., nar. XX.XX.XXXX, na ktorú prispieva otec D. podľa rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/35/2010 - 21 výživným vo výške 80,00 eur mesačne. Matka býva v prenajatom 3-izbovom byte v Ružomberku, za ktorý uhrádza mesačne 210,00 eur, okrem toho sú to výdavky na stravu, hygienické potreby, ošatenie, digi TV, mobil, matka spláca po 50,00 eur i preddavok na znalecké dokazovanie. Maloletá dcéra G. študuje na N. v U., výdavky na cestovné predstavujú mesačne sumu 18,50 eur. Okrem toho matka platí maloletej dcére G. výdavky u čelustného ortopéda O. v W. (č.l. 338 a nasl. spisu). Čistý priemerný mesačný zárobok otca dieťaťa podľa potvrdenia od jeho zamestnávateľa (č.l. 378 spisu) predstavuje XXX,XX eur. Žije v 2-izbovom byte vo svojom vlastníctve s maloletým synom O., má taktiež výdavky na zabezpečenie stravy, ošatenia, elektrina, TV, mobilné telefóny.

Na základe uvedeného súd ustálil, že vzhľadom na životnú úroveň otca dieťaťa, keď v priebehu celého konania deklaroval, že jeho životná úroveň je podstatne vyššia než životná úroveň matky, ako aj s ohľadom na výdavky maloletého O. je postačujúce výživné vo výške 50,00 eur mesačne. Počiatok

platenia výživného zo strany matky súd viazal na nadobudnutie právoplatnosti výroku, aktuálne je maloletý O. zverený do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v rovnakom rozsahu s tým, že výživné určené nebolo, matka stále má záujem na realizovaní striedavej starostlivosti, je pripravená mať dieťa u seba, avšak vzhľadom na konanie otca, ktorý za celé obdobie nedokázal pripraviť maloletého syna k tomu, aby sa naplňala striedavá osobná starostlivosť, navyše sám otec vo svojich vyjadreniach nesúhlasí s tým, aby bolo dieťa v striedavej starostlivosti oboch rodičov, pričom aj podľa vyjadrení znalkyne už len odmietanie striedavej starostlivosti zo strany je prejavom egoizmu rodiča.

Rozhodnutie o zverenie maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitosti na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovania citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom. Zároveň úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa vo svojej osobnej starostlivosti je, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi.

Neupomenuteľnými kritériami, podľa ktorých sa súd pri úprave styku spravuje, sú okrem veku dieťaťa aj jeho zdravotný stav, citový vzťah k rodičom, ako aj k prostrediu, v ktorom rodič žije. V súlade s čl. 31 Dohovoru o právach dieťaťa treba vziať do úvahy právo dieťaťa na odpočinok a voľný čas, na účasť na hre a oddychovej činnosti zodpovedajúcej jeho veku, ako aj na slobodnú účasť na kultúrnom živote, umeleckej činnosti.

V zmysle vyššie uvedeného, rešpektujúc úlohu matky vo vývoji maloletého syna súd potom upravil styk matky s maloletým O., a to každý páry týždeň od piatku 15.00 hod. do nedele 17.00 hod., ako aj počas letných prázdnin jeden týždeň v mesiaci júl a jeden týždeň v mesiaci august s tým, že presný termín stretnutia s maloletým O. v letných mesiacoch je matka povinná oznámiť otcovi dieťaťa minimálne mesiac pred začatím stretnutia. Taktiež vzhľadom na rovnocenné postavenie oboch rodičov je potrebné upraviť i stretávanie matky počas vianočných sviatkov, z toho dôvodu súd upravil stretávanie matky s maloletým O. každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 23.12. 18.00 hod. do 25.12. 17.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok počas novoročných sviatkov v čase od 30.12. 18.00 hod. do 03.01. 17.00 hod. V prípade neuskutočnenia stretnutia matky so synom z akýchkoľvek dôvodov, či už na strane maloletého alebo na strane matky dieťaťa je otec povinný poskytnúť matke dieťaťa náhradný termín v rovnakom rozsahu.

Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z Čl. 7 Dohovoru o právach dieťaťa. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti má právo na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati, tohto práva sa môže domáhať aj na súde, pokiaľ rodič, ktorému dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti, upiera druhému rodičovi právo na informácie o maloletom dieťati.

Z uvedeného dôvodu súd potom uložil otcovi dieťaťa povinnosť pravidelne informovať matku dieťaťa o zdravotnom stave maloletého a o iných podstatných závažných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, a to vždy v nepárny týždeň. Forma, ktorou je povinný otec matka poskytovať informácie však nie je zákonom stanovená, môže to byť telefonicky, prípadne elektronickou poštou (emailom), v prípade rodičov maloletého dieťaťa sa javí byť najvhodnejším spôsobom informovania práve poskytovanie informácií elektronickou formou. Ďalej súd zdôrazňuje, že je na zodpovednosti oboch rodičov, aby našli spôsob, ktorý bude čo najmenej zaťažovať maloleté dieťa bez toho, aby muselo dôjsť k eliminácii práva maloletého na styk s oboma rodičmi. V žiadnom prípade však nie je na mieste vystaviť maloleté dieťa akékoľvek stresovej situácii. Rodič, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti si musí

uvedomiť, že pokiaľ to záujem maloletého dieťaťa nevyklučuje, výchovný vplyv druhého rodiča je pre dieťa potrebný a žiaduci. Bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti, v danom prípade matke sa pokladá za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa, ktorý môže ohroziť vývoj osobnosti dieťaťa v citovej a charakterovej oblasti.

Pre maloleté dieťa je dôležitý a uprednostňovaný osobný styk s rodičmi, v odôvodnených prípadoch môže byť osobný styk nahradený i stykom nepriamym, a to napríklad pomocou elektronických prostriedkov, ako je mobilný telefón, elektronická pošta, komunikácia cez skype a iné sociálne siete. Cieľom je zabezpečiť udržanie rodinných väzieb dieťaťa s rodičom, ktorý nemá dieťa vo svojej starostlivosti. Tieto možnosti poskytuje úroveň technického pokroku, pričom ide o bežné formy komunikácie medzi ľuďmi. Povinný rodič by mal z hľadiska svojho pôsobenia na maloleté dieťa, svoje dieťa na takýto styk pripraviť a umožniť mu danú formu styku. V prejednávanej veci maloletý O. je vo veku, kedy dokáže s matkou komunikovať i prostredníctvom telefónu, vzhľadom k tomu, že súd upravil styk matky s maloletým O. každý párný týždeň cez víkend, počas nepárneho týždňa matka s maloletým synom nie sú v kontakte a práve v uvedené obdobie na podporu vzťahu medzi matkou a maloletým je potrebné umožniť matke 2 x týždenne telefonický kontakt s maloletým, z toho dôvodu súd uložil otcovi povinnosť umožniť maloletému 2 x týždenne, a to v utorok medzi 17.00 hod. a 19.00 hod. a štvrtok medzi 17.00 hod. a 19.00 hod. telefonický kontakt s matkou. Je teda úlohou otca zabezpečiť splnenie tejto povinnosti a umožniť kontakt maloletého so svojou matkou.

Zároveň súd na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok začal konanie o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, nakoľko zo záverov znaleckých posudkov, ako aj z vyjadrení znalkyne vyplýva, že bez aktívneho odborného poradenstva nie je možné dosiahnuť zlepšenie vzťahu medzi maloletým O. a matkou, potrebu terapeutického procesu zvyrazňuje v záveroch znaleckého posudku i znalkyňa A. keď na obnovenie neprirodzene prerušenej citovej väzby maloletého dieťaťa s matkou je potrebná terapeutická práca s rodinou, východiskom sa javí psychologická intervencia u psychológa referátu poradensko-psychologických služieb, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, alebo v ambulancii klinickej psychológie u A. v Ružomberku, s ktorou už dieťa nadviazalo kontakt, znalkyňa navrhuje najskôr prácu s jednotlivými rodičmi a následne ich spoločnú terapiu a s dieťaťom taktiež najskôr samostatnú intervenciu. V nadväznosti na vyššie uvedené súd potom uložil rodičom maloletého dieťaťa ako aj maloletému O. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení - psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Ružomberok na obdobie 6 mesiacov.

Pokiaľ otcovi dieťaťa záleží na zdravom vývoji maloletého O., ako to deklaroval počas celého súdneho konania, malo by byť v jeho záujme pristúpiť na takýto spôsob riešenia konfliktnej situácie medzi maloletým O. a matkou s tým, že je potrebné dôverovať psychológom a samotný psychológ určí najvhodnejší spôsob terapie, pričom otec by mal rešpektovať stanoviská a postup odborníkov a nie klásť svoje požiadavky (napr. snímanie celého procesu terapie kamerou, čo je v danom prípade neprípustné). Pokiaľ otec nebude spolupracovať s odborníkmi a pristupovať zodpovedne k riešeniu problémov, a výchovné opatrenie nebude viesť k náprave, s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 3 Zákona o rodine súd môže dočasne odňať maloleté dieťa z osobnej starostlivosti otca, a to aj proti jeho vôli. Za tým účelom súd bude sledovať vykonávanie uloženého výchovného opatrenia, a to v súčinnosti s orgánom sociálno-právnej ochrany detí.

Záverom súd rodičom dieťaťa doporučuje, aby si uvedomili, že každé narušenie ich vzájomných vzťahov negatívne zasahuje do vývoja maloletého dieťaťa, rodič, s ktorým dieťa žije, teda otec by mal urobiť všetko preto, aby zabezpečil dieťaťu zlepšenie kontaktu s matkou, mal by aktívne podporovať dieťa v kontakte s rodičom, je potrebné, aby otec informoval matku o tom ako s maloletým synom trávi čas, rovnako však je potrebné, aby aj matka v čase, keď bude realizovať stretnutie so synom poskytla otcovi informácie o tom, kde a ako so synom budú tráviť spoločne čas. Obaja rodičia by sa mali snažiť ako len najviac je to možné dodržiavať časové rozvrhy, ktoré vyplývajú z výrokovvej časti tohto rozhodnutia, mali by sa vyvarovať akýchkoľvek negatívnych poznámok na účet druhého rodiča.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a) OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 OSP).